

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1
Ζωγράφου, ☎ 210 74 88 030
2. ☒ Φανερωμένης 13
Χολαργός, ☎ 210 65 36 551
www.en-dynamei.gr

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
Α' ΛΥΚΕΙΟΥ 1.2.2026

A1. Ο αρθρογράφος αναφέρεται στις κοινωνικές επιπτώσεις και τους τρόπους αντιμετώπισης του αναλφαβητισμού. Ειδικότερα, υποστηρίζει πως ο αναλφαβητισμός αναστέλλει την κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη μιας χώρας και υπονομεύει τη δημοκρατία λόγω της πνευματικής ομηρείας των πολιτών. Οξύνει επίσης τις κοινωνικές ανισότητες και περιορίζει την πολιτιστική και οικονομική παραγωγή του κράτους, οδηγώντας στην υποδούλωση σε ισχυρότερες χώρες. Για τους λόγους αυτούς, ο συγγραφέας ισχυρίζεται ότι ο αναλφαβητισμός πρέπει να αντιμετωπιστεί με την κινητοποίηση των ίδιων των αναλφάβητων και την ουσιαστική συμβολή της Πολιτείας. (79 λέξεις)

B1. α) Στο κείμενο 1 κυριαρχεί η χρήση των ρημάτων σε οριστική έγκλιση. Χαρακτηριστικά, στη 2^η παράγραφο «Η άγνοια και η αδυναμία του να ενημερώνεται και να κρίνει, **υπονομεύουν** τα δικαιώματά του. Ευκολότερα, λοιπόν, μπορεί να γίνει θύμα εκμετάλλευσης. **Διακατέχεται** εξάλλου από ανασφάλεια, συμπλέγματα κατωτερότητας και **συναντά** τεράστιες δυσκολίες εύρεσης εργασίας» με τη χρήση της οριστικής έγκλισης ο λόγος αποκτά σοβαρότητα, επιστημότητα και εκφράζεται με βεβαιότητα ότι η άγνοια και η αδυναμία ενημέρωσης **υπονομεύουν** τα δικαιώματα του αναλφάβητου, ενώ είναι εξίσου βέβαιο ότι ο ίδιος **διακατέχεται** από ανασφάλεια, συμπλέγματα κατωτερότητας και **συναντά** τεράστιες δυσκολίες εύρεσης εργασίας. Η οριστική έγκλιση επιλέγεται από τον συντάκτη **με σκοπό να μας πείσει** για τις δυσκολίες και τα προβλήματα που συναντά ο αναλφάβητος στην καθημερινή του ζωή.

B1. β) Θεματική περίοδος: «Οι επιπτώσεις του αναλφαβητισμού... επεκτείνονται και στην κοινωνία».

Λεπτομέρειες-σχόλια: «Καθυστερεί... άσκησης της εξουσίας».

Πρόταση κατακλείδα: «Τα φαινόμενα αυτά πλήττουν, επομένως, τη δημοκρατία».

Η τρίτη παράγραφος αναπτύσσεται με τη μέθοδο του αιτίου-αποτελέσματος. Στο χωρίο «καθυστερεί η κοινωνική...εξουσίας» ο συντάκτης εξηγεί πως ο αναλφαβητισμός (το αίτιο) καθυστερεί την κοινωνική και οικονομική πρόοδο της κοινωνίας και ότι καθιστά ευάλωτη τη δημοκρατία, αφού οι υποεκπαιδευμένοι πολίτες αδυνατούν να αξιολογήσουν τις καταστάσεις, με αποτέλεσμα να χειραγωγούνται εύκολα (τα αποτελέσματα). Με τη χρήση του αιτίου-αποτελέσματος ο συντάκτης επιδιώκει να πείσει τους αναγνώστες ότι πράγματι ο αναλφαβητισμός επηρεάζει αρνητικά την πρόοδο του ανθρώπου και της κοινωνίας.

B2. « Σκέφτομαι ότι **πρέπει να πάρω** μέρος σε όλο αυτό. **Πρέπει να** ψηφίσω. **Θα έπρεπε να** ερχόταν κάποιος μαζί μου και να μου έδειχνε πώς»

Σημείωση: Η υποχρέωση μπορεί να εκφραστεί και με τις φράσεις «είναι ανάγκη να...», «έχω καθήκον να...», «χρειάζεται να...», «έχω το χρέος να» κ.τ.λ.

B3. Ο συντάκτης του κειμένου 2 επιδιώκει να συγκινήσει τον αναγνώστη για το ζήτημα του αναλφαβητισμού.

α) Επέλεξε για τον σκοπό αυτό να μεταφέρει **σε ευθύ λόγο** τις απόψεις των κατοίκων στη 2^η παράγραφο («Σκέφτομαι ότι θέλω να πάρω μέρος σε όλο αυτό. Θέλω να ψηφίσω. Μακάρι να ερχόταν κάποιος μαζί μου

1. ☒ Ούλωφ Πάλμε & Επάφου & Χρυσίππου 1
Ζωγράφου, ☎ 210 74 88 030
2. ☒ Φανερωμένης 13
Χολαργός, ☎ 210 65 36 551
www.en-dynamei.gr

και να μου έδειχνε πώς»). Το κείμενο γίνεται έτσι πιο βιωματικό, πιο εξομολογητικό και το ύφος περισσότερο ζωντανό, παραστατικό και συναισθηματικά φορτισμένο. Η προσωπική μαρτυρία μεταφέρεται σε ευθύ λόγο, με σκοπό να γίνει το ύφος ρεαλιστικό, δραματικό και να δοθεί ένταση στον λόγο, ενώ διατηρείται και η ακρίβεια όσων σκέφτονται και αισθάνονται οι κάτοικοι των απομακρυσμένων περιοχών της Ινδονησίας, που επιθυμούν να λάβουν μέρος στα κοινά, να μάθουν τη διαδικασία και να ψηφίσουν.

β) Στο τέλος της 3ης παραγράφου, η ερώτηση προσδίδει στον λόγο αμεσότητα, ζωντάνια και παραστατικότητα. Εκφράζει τον προβληματισμό του συντάκτη για το τι χρειάζονται οι κάτοικοι των συγκεκριμένων περιοχών της Ινδονησίας και εξασφαλίζει θεατρικότητα στον λόγο, που αποκτά μορφή διαλόγου ανάμεσα σε εκείνον και τους κατοίκους, που μοιάζει να απαντούν πραγματικά στην 4^η παράγραφο «τι θα ζητούσαν από τον ηγέτη τους; Εξέλιξη». Έτσι το ερώτημα συμβάλλει στην προσέλκυση του ενδιαφέροντος και την ευαισθητοποίηση του δέκτη για τα προβλήματα των χωριών της Ινδονησίας.

Γ1. Οι κάτοικοι των απομακρυσμένων περιοχών της Ινδονησίας, αν και αναλφάβητοι, επιζητούν την πρόοδο. Συγκεκριμένα, φαντάζονται ευνοϊκότερο το μέλλον για τους ίδιους και κυρίως για τα παιδιά τους, με παιδεία και οικονομική ανάπτυξη και προτιμούν τη ζωή στις μεγαλουπόλεις με τις καθημερινές ανέσεις. Ωστόσο, οι άνθρωποι αυτοί ζητούν κάτι που για τους περισσότερους στον δυτικό κόσμο είναι δεδομένο. Ο προβληματισμός που εγείρεται σ' αυτό το σημείο είναι πως ακόμη και τα πιο θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα δεν είναι δεδομένα σήμερα. Στις αναπτυσσόμενες χώρες οι άνθρωποι υφίστανται αποκλεισμούς και στερήσεις. Η ανθρωπότητα επομένως έχει αποτύχει στο να απολαμβάνουν όλοι οι άνθρωποι τα βασικά δικαιώματα.

Δ1. Ο μαθητής καλείται, στα πλαίσια μιας ερευνητικής εργασίας, να παρουσιάσει μέσα στην τάξη τις απόψεις του σχετικά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο αναλφάβητος στην καθημερινή του ζωή. Απαιτούνται λοιπόν προσφώνηση και αποφώνηση, ύφος επικοινωνιακό με χρήση επικοινωνιακών λέξεων και φράσεων στην αρχή των παραγράφων.

Παρατηρήσεις:

Ο μαθητής μπορεί να αντλήσει στοιχεία από τα δύο κείμενα σχετικά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζει ο αναλφάβητος καθημερινά στη ζωή του. Συγκεκριμένα:

Από το Κείμενο 1:

Στη 2η παράγραφο: Αγνοια, αδυναμία να ενημερώνεται και να κρίνει, υπονόμηση δικαιωμάτων του, θύμα εκμετάλλευσης, ανασφάλεια, συμπλέγματα κατωτερότητας, τεράστιες δυσκολίες εύρεσης εργασίας. Σε κοινωνικό επίπεδο: θύμα δημαγωγίας και αυθαίρετης άσκησης της εξουσίας (3η παράγραφος).

Από το Κείμενο 2:

Αδυναμία συμμετοχής στα κοινά – άσκησης του εκλογικού του δικαιώματος, ο πολίτης αποπολιτικοποιείται, απομακρύνεται από τη συμμετοχή στα κοινά και την ενεργό δράση, αδυνατεί να αξιολογήσει γεγονότα, να ερμηνεύσει την επικαιρότητα.

Επίσης τα αντίστοιχα επιχειρήματα αντλούνται από τις σελίδες 500-501 του κόκκινου βιβλίου, όπου αναλύονται οι συνέπειες του αναλφαβητισμού.